

VELKÝ KURZ SLOVES

VŠE, CO JSTE POTŘEBOVALI VĚDĚT
O TOM, JAK V ANGLIČTINĚ
FUNGUJÍ **SLOVESA**

RADIM TARGOSZ

Úvod

Materiály, které právě držíte v rukou, představují učebnici – shrnutí všeho, co jste mohli vidět ve videích, a navíc v sobě ukrývají i něco navíc.

Tato učebnice vám má sloužit jako opora při upevňování všeho, co jste se naučili, a zároveň jako průvodce, ke kterému se můžete kdykoliv vrátit, když budete potřebovat osvěžit či rozšířit své znalosti o slovesech v angličtině.

Jednotlivé lekce jsou řazeny podle pořadí videí, ale můžete jimi procházet tak, jak vám to bude nejlépe vyhovovat.

Na konci učebnice najdete lekci, která slouží jako shrnutí všeho, co jste se v kurzu naučili. Má podobu otázek, které vás povedou k tomu, abyste si zopakovali, co už ovládáte dobře, a poznali, na čem je ještě potřeba zapracovat. 😊

Jsem rád, že vás mohu na této cestě provázet, a přeji vám, abyste si poznávání sloves v angličtině opravdu užili.

Těším se na viděnou i v dalších kurzech. 😊

Radim Targosz

divinus.english

Obsah

Lekce 1	Nepravidelná slovesa
Lekce 2	Pravidelná slovesa
Lekce 3	Slovesa ve 3. osobě v přítomném čase
Lekce 4	Matoucí slovesa
Lekce 5	Základní modální slovesa
Lekce 6	Modální slovesa v minulosti
Lekce 7	Pokročilá modální slovesa
Lekce 8	Opisné tvary modálních sloves
Lekce 9	Podmiňovací způsob
Lekce 10	Souslednost časová
Lekce 11	Akční sloveso GET
Lekce 12	Sloveso HAVE a jeho využití
Lekce 13	Slovesa HEAR a SEE
Lekce 14	Rozkazovací způsob
Lekce 15	Sloveso KEEP
Lekce 16	Sloveso LET a jeho využití
Lekce 17	Stavová a dynamická slovesa
Lekce 18	Frázová slovesa
Lekce 19	Podmětné otázky
Lekce 20	Trpný rod
Lekce 21	Tázací dovětky a přitakání
Lekce 22	Sloveso DO jako zdůraznění
Lekce 23	Sloveso TAKE
Lekce 24	USED TO - zvyky a stavy v minulosti
Lekce 25	Opakování

NEPRAVIDELNÁ SLOVESA *(Irregular verbs)*

ZÁKLADNÍ	MINULÝ	PŘÍČESTÍ	<i>překlad</i>	ZÁKLADNÍ	MINULÝ	PŘÍČESTÍ	<i>překlad</i>
be	was/were	been	být	make	made	made	vyrábět
become	became	become	stát se	mean	meant	meant	znamenat
begin	began	begun	začít	meet	met	met	potkat
bend	bent	bent	ohýbat	overcome	overcame	overcome	překonat
bite	bit	bitten	kousat	pay	paid	paid	platit
blow	blew	blown	foukat	put	put	put	položít
break	broke	broken	rozbít, zlomit	read	read (<i>red</i>)	read (<i>red</i>)	číst
bring	brought	brought	přinést	ride	rode	ridden	jezdit (na)
build	built	built	postavit	ring	rang	rung	zvonit
burn	burnt/ed	burnt/ed	hořet, pálit	rise	rose	risen	povstat
buy	bought	bought	koupit	run	ran (<i>ren</i>)	run	utíkat, běžet
can	could	been able	umět, moci	say	said	said	říct (obecně)
catch	caught	caught	chytit	see	saw	seen	vidět
choose	chose	chosen	vybrat, zvolit	sell	sold	sold	prodat
come	came	come	přijít, pocházet	send	sent	sent	poslat
cost	cost	cost	stát (cena)	set	set	set	nastavit
cut	cut	cut	řezat, stříhat	shake	shook	shaken	třepat, třást
do	did	done	dělat	shine	shone	shone	zářit, svítit
draw	drew	drawn	kreslit	shoot	shot	shot	střílet
drink	drank	drunk	pít	show	showed	shown	ukázat
drive	drove	driven	řídit	shut	shut	shut	zavřít
eat	ate	eaten	jíst	sing	sang	sung	zpívat
fall	fell	fallen	padat	sink	sank	sunk	potopit, klesat
feel	felt	felt	cítit	sit	sat	sat	sedět
fight	fought	fought	bojovat	sleep	slept	slept	spát
find	found	found	najít	smell	smelt/ed	smelt/ed	cítit (nosem)
fly	flew	flown	létat	speak	spoke	spoken	mluvit
forget	forgot	forgotten	zapomenout	spell	spelt/ed	spelt/ed	hláskovat
forgive	forgave	forgiven	odpustit	spend	spent	spent	strávit, utratit
get	got	got	dostat, získat	spill	spilt/ed	spilt/ed	rozlít
give	gave	given	dát	stand	stood	stood	stát
go	went	gone	jít, jet	steal	stole	stolen	ukrást
grow	grew	grown	růst, pěstovat	swim	swam	swum	plavět
hang	hung	hung	viset, věšet	take	took	taken	vzít, brát
have	had	had	mít	teach	taught	taught	vyučovat
hear	heard	heard	slyšet	tell	told	told	říct (někomu)
hide	hid	hidden	schovat	think	thought	thought	myslet
hit	hit	hit	praštit, trefit	throw	threw	thrown	házet
hold	held	held	držet (fyzicky)	understand	understood	understood	rozumět
hurt	hurt	hurt	bolet, zranit	wake	woke	woken	probudit
keep	kept	kept	udržovat	wear	wore	worn	nosit na sobě
know	knew	known	vědět, znát	win	won	won	vyhrát
lie *	lay	lain	ležet	withdraw	withdrew	withdrawn	vybrat (peníze)
lead	led	led	vést	write	wrote	written	psát
learn	learnt/ed	learnt/ed	učit se				
leave	left	left	opustit/nechat				
lend **	lent	lent	půjčit někomu				
lose	lost	lost	ztratit, prohrát				

* *lie* znamená také *lhát* – je to sloveso pravidelné / ** opak od *lend* je *borrow* (půjčit si) – je to také sloveso pravidelné

Slovesa označená **žlutě** jsou velmi důležitá, jsou tzv. **modální** – používáme je hlavně na tvorbu **otázek** a **záporů**

PRAVIDELNÁ SLOVESA

(REGULAR VERBS)

agree	- souhlasit	miss	- chybět, stýskat
answer	- odpovědět	move	- stěhovat (se), hýbat
appear	- objevit (se)	need	- potřebovat
arrive	- dorazit (přijet někam)	notice	- všimnout (si), poznamenat
ask	- zeptat se, požádat		
		offer	- nabízet
believe	- věřit	open	- otevřít
borrow	- půjčit si	order	- objednat
		organize	- organizovat, pořádat
call	- volat		
change	- změnit	plan	- plánovat
clean	- čistit, uklidit	play	- hrát (si)
close	- zavřít	prefer	- dávat přednost
consider	- zvažovat	prepare	- připravit
continue	- pokračovat	promise	- slíbit
cook	- vařit	pull	- táhnout, tahat
create	- vytvořit	push	- tlačit
cry	- plakat		
		receive	- obdržet (jinak get)
dance	- tančit	remember	- pamatovat, vzpomenout (si)
decide	- rozhodnout (se)	repair	- opravit (také fix)
deliver	- doručit	repeat	- opakovat
develop	- rozvinout, vyvinout	return	- vrátit (se)
die	- zemřít		
discover	- objevit	save	- šetřit, zachránit
dry	- vysušit	seem	- zdát se, jevit se
		serve	- sloužit
earn	- vydělat, získat	share	- sdílet
enter	- vstoupit	spy	- špehovat
expect	- očekávat	stay	- zůstat
explain	- vysvětlit	stop	- zastavit, přestat
		study	- studovat
fill	- vyplnit, naplnit		
finish	- dokončit, skončit	talk	- mluvit, povídat
fix	- spravit, opravit (také repair)	thank	- děkovat
follow	- následovat, dodržovat	touch	- dotýkat (se)
		travel	- cestovat
guess	- hádat, domnívat se	try	- zkoušet
happen	- stát se	use	- používat
hate	- nesnášet, nenávidět		
help	- pomoci	visit	- navštívit
hope	- doufat		
hurry	- spíchat	wait	- čekat
		walk	- chodit (jako chůze)
imagine	- představit (si)	want	- chtít
include	- zahrnovat	wash	- umývat
invite	- pozvat	watch	- sledovat, dívat se (na)
		work	- pracovat
join	- připojit, spojit	worry	- obávat se, bát se
jump	- skákat, vyskočit		
laugh	- smát se		
lie	- lhát		
like	- mít rád		
listen	- poslouchat		
look	- dívat, podívat		
love	- milovat		

Jak se dělají další tvary pravidelných sloves?
(minulý čas a příčestí minulé) – **STEJNĚ v obou tvarech**

Přidáváme pouze koncovku **-d** nebo **-ed**
Pokud sloveso končí na „y“, tak ho změkčíme.
Příklad: cry – **cried** - **cried**

Slovesa ve 3. osobě v přítomném čase

Přítomný čas prostý (Present Simple) se používá pro **pravidelné činnosti, zvyky a obecné pravdy**. Všichni ho umí - dokud nepřijde „ta“ třetí osoba: *he, she, it*.

A tehdy se věci začnou měnit.

✳ Základní princip, jak to funguje

V angličtině platí jednoduché pravidlo:

👉 Když je **podmět** ve 3. osobě jednotného čísla (*he, she, it*),

→ **sloveso dostane koncovku -s**.

Podmět	Sloveso	Věta
I / You / We / They	work	I work every day.
He / She / It	works	He works every day.

💡 Stejné pravidlo platí pro všechna běžná slovesa - jen ta výjimečná (jako *be, have, can*) si žijí podle trochu svých vlastních pravidel.

🧠 Jak se tvoří tvar s koncovkou -s

Koncovka -s se mění podle posledního písmene slovesa:

Základní tvar	3. osoba	Pravidlo
play	plays	běžné sloveso → +s
work	works	běžné sloveso → +s
go	goes	končí na -o → +es
wash	washes	končí na -sh → +es
watch	watches	končí na -ch → +es
study	studies	končí na -y → mění se na -ies

- *He plays football.*
- *She goes to school.*
- *He watches TV.*

- *She studies English.*

💡 **Negace a otázky**

V záporu a v otázce se používá **modální (pomocné) sloveso DO**, které přebírá tu koncovku -s za hlavní sloveso.

Typ	Příklad
Oznamovací	<i>He works every day.</i>
Otázka	<i>Does he work every day?</i>
Zápor	<i>He doesn't work every day.</i>

👉 Všimněte si: ve otázce *Does he work?* už sloveso *work* zůstává v základním tvaru - protože koncovka -s se přesunula k modálnímu slovesu *does* (to je „do“ ve 3. tvaru). Tedy funguje pravidlo, že po modálním slovese **do** nebo **can** je sloveso v **základním tvaru**.

🔥 **Slovesa, která se chovají jinak**

Ne všechna slovesa dodržují klasické pravidlo s koncovkou -s.

Tři z nich jsou výjimky, které je dobré si zapamatovat:

Jsou to slovesa: **BE, CAN, HAVE**

Be je ve všech osobách jiné (ve 3.osobě „**is**“), **can** pro změnu ve všech osobách stejné a **have** sice ve 3.osobě má koncovku -s, ale mění se kořen slova, proto **have-has**

Prostor pro vaše **poznámky**:

Matoucí slovesa

V angličtině existuje řada sloves, která na první pohled vypadají stejně nebo se překládají podobně, ale v praxi znamenají něco jiného.

Právě tato slovesa často způsobují, že věta zní „správně gramaticky“, ale ne tak, jak by ji řekl rodilý mluvčí.

Pojďme si projít ta nejčastější – a ukázat si, jak si je navždy ujasnit.

1. BORROW × LEND

Obě znamenají *půjčit*, ale z opačného pohledu.

Sloveso	Význam	Příklad
borrow	půjčit si něco od někoho	<i>Can I borrow your pen?</i> – Můžu si půjčit vaše pero?
lend	půjčit něco někomu	<i>I can lend you my pen.</i> – Mohu vám půjčit své pero.

💡 Pomůcka:

„borrow“ = já si něco **beru**,

„lend“ = já něco **dávám**.

2. GIVE × GET

Základní významy jsou opět opačné.

Sloveso	Význam	Příklad
give	dát někomu něco	<i>He gave me a present.</i> – Dal mi dárek.
get	dostat něco od někoho	<i>I got a present from him.</i> – Dostal jsem od něj dárek.

Obě věty popisují stejnou situaci, jen z jiného pohledu.

GIVE = dávání, GET = přijímání.

3. BECOME × COME

Zde je klíčem rozdíl mezi **změnou** a **přesunem**.

Sloveso	Význam	Příklad
become	stát se něčím	<i>She became a doctor.</i> – Stala se lékařkou.
come	přijít, dorazit	<i>She came to the office early.</i> – Přišla brzy do kanceláře.

💡 „Become“ se nikdy nepoužívá pro pohyb. Vyjadřuje změnu stavu nebo role.

4. SPEAK × TALK

Velmi podobná slovesa, ale rozdíl je ve stylu a účelu.

Sloveso	Význam	Příklad
speak	mluvit formálně, nebo ovládat jazyk	<i>She speaks English very well.</i> – Mluví velmi dobře anglicky.
talk	povídat si, konverzovat neformálně	<i>They talked about their weekend.</i> – Povídali si o víkendu.

„Speak“ = zaměřené na jazyk nebo schopnost,
„Talk“ = zaměřené na rozhovor.

5. FALL × FEEL

Obě slovesa se někdy spojují s pocity, a proto se často pletou.

Sloveso	Význam	Příklad
fall	spadnout, upadnout, ale i zamilovat se	<i>He fell down the stairs.</i> – Spadl ze schodů. / <i>He fell in love.</i> – Zamiloval se.
feel	cítit (se), vnímat pocit	<i>I feel tired.</i> – Cítím se unaveně.

„Fall“ = děj, který se stane,
„Feel“ = stav, který prožíváte.

6. LIE × LIE × LAY

Tady máme tři „zrádné“ tvary.

Dvě slovesa se píšou stejně, ale znamenají něco jiného.

Sloveso	Význam	Minulý čas	Příklad
lie (lay, lain)	ležet	lay	<i>He lay on the bed.</i> – Ležel na posteli.
lay (laid, laid)	položít něco	laid	<i>He laid the book on the table.</i> – Položil knihu na stůl.
lie (lied, lied)	lhát	lied	<i>He lied to me.</i> – Lhal mi.

„Lie“ může být *ležet* nebo *lhát*, podle minulého času poznáte rozdíl:

lay = minulý čas od *lie* (*ležet*),

lied = minulý čas od *lie* (*lhát*).

7. WANT × WON'T

Tady nejde o význam, ale o výslovnost – často se pletou.

Tvar	Význam	Výslovnost
want	chtít	/wɒnt/
won't	zkrácený tvar od <i>will not</i> (nebudu, nechce)	/wəʊnt/

- *I want to go home.* – Chci jít domů.
- *I won't go home.* – Nepůjdu domů.

💡 Rozdíl je malý, ale zásadní – jedna hláska může změnit význam celé věty.

8. SAY × TELL

Obě znamenají „říct“, ale fungují jinak.

Sloveso	Význam	Příklad
say	říct něco	<i>He said hello.</i> – Řekl ahoj.
tell	říct někomu	<i>He told me the truth.</i> – Řekl mi pravdu.

„Say“ → důraz na slova.

„Tell“ → důraz na příjemce informace.

Slovesa	Klíčový rozdíl
borrow / lend	půjčit si × půjčit
give / get	dát × dostat
become / come	stát se × přijít
speak / talk	mluvit formálně × povídat si
fall / feel	upadnout × cítit se
lie / lay / lie	ležet × položit × lhát
want / won't	chtít × nechtít / nebude
raise / rise	zvednout × zvednout se
remind / remember	připomenout × vzpomenout si
say / tell	říct × říct někomu

Prostor pro vaše **poznámky**:

Základní modální slovesa

V angličtině existují tři slovesa, bez kterých se žádná věta dlouho neobejde:

☞ **DO, BE a CAN.**

Patří mezi tzv. *modální slovesa* – tedy ta, která pomáhají tvořit otázky, zápor nebo vyjadřují schopnost, možnost či stav.

1. Sloveso DO

Sloveso **DO** používáme, když tvoříme otázky a záporny v přítomném čase prostém (Present Simple).

V oznamovací větě ho obvykle nevidíme – objevuje se právě až v otázce nebo záporu.

✓ Oznamovací věta

- I work every day.
- He works every day.

? Otázka

- Do you work every day?
- Does he work every day?

⊘ Zápor

- I don't work on Sundays.
- He doesn't work on Sundays.

Podmět	Pomocné sloveso	Příklad
I / You / We / They	do	Do you play tennis?
He / She / It	does	Does she play tennis?

💡 V otázce a záporu se koncovka **-s** přesouvá na *does*, takže hlavní sloveso zůstává v základním tvaru.

2. Sloveso BE

Sloveso **BE** znamená *být*.

Používá se samostatně (vyjadřuje stav, vlastnost, umístění) i jako pomocné sloveso v průběhových časech (*is working, are doing*).

Na rozdíl od *do* nepotřebuje žádné další pomocné sloveso - umí tvořit otázky i zápor samo.

Podmět Tvar

I am

You / We / They are

He / She / It is

✓ Oznamovací věta

- I am happy.
- She is at home.
- They are students.

? Otázka

- Am I late?
- Is she here?
- Are they ready?

⊘ Zápor

- I am not tired.
- She isn't (is not) ready.
- They aren't (are not) here.

3. Sloveso CAN

Sloveso **CAN** vyjadřuje schopnost, možnost nebo dovolení.

Patří mezi tzv. *modální slovesa*, která se chovají jednoduše - nikdy se nemění podle osoby a vždy stojí před základním tvarem dalšího slovesa.

Typ	Příklad
Oznamovací věta	I can swim. / He can swim.
Otázka	Can you drive? / Can she drive?
Zápor	I can't come today. / He can't play guitar.

💡 Za *can* vždy následuje základní tvar slovesa bez *to*:

✓ *can go, can do, can help*

✗ *can to go*

4. Krátké shrnutí

Sloveso	Význam / funkce	Otázka	Zápor	3. osoba j. č.
DO	pomocné sloveso pro otázky a zápor	Do / Does	don't / doesn't	does
BE	vyjadřuje stav nebo vlastnost	Am / Is / Are	am not / isn't / aren't	is
CAN	vyjadřuje schopnost nebo možnost	Can	can't / cannot	nemění se

Zapamatujte si:

- **DO** pomáhá tvořit otázky a záporny (*Do you like...? / He doesn't work.*)
- **BE** popisuje, jak věci jsou (*She is happy. / Are they here?*)
- **CAN** ukazuje, co někdo umí nebo může dělat (*I can swim. / He can't drive.*)

Jak poznat správné modální sloveso v otázce? Řekněte si: Chci říct, že někde něco je? Pak to bude sloveso **BE**. Chci se zeptat, jestli něco můžu nebo umím? Použiji sloveso **CAN**. V ostatních případech to bude hlavně sloveso **DO**.

Prostor pro vaše **poznámky**:

Modální slovesa v minulosti

Modální slovesa – jako **can, must, may, might, should, could, would** – vyjadřují schopnost, jistotu, povinnost, možnost nebo doporučení.

Ale co když chceme mluvit o **minulosti**?

Angličtina má jednoduchý trik:

👉 **modální sloveso + have + přičestí minulé** (třetí tvar slovesa)

1. Základní princip

- *She must be tired.* – Asi je unavená.
→ *She must **have been** tired.* – Asi **byla** unavená.
- *He can't find his keys.* – Nemůže najít klíče.
→ *He can't **have found** his keys.* – Určitě **je nenašel**.

Tímto způsobem posuneme význam do minulosti, i když samotné modální sloveso (*must, can, might...*) zůstává stejné.

2. Přehled nejčastějších modálních sloves v minulosti

Modální sloveso	Přítomnost	Minulost	Význam
can	I can go.	I could go. / I could have gone.	mohl jsem / mohl jsem jít (ale nešel)
must	I must go.	I must have gone.	musel jsem jít / určitě jsem šel
may / might	I may be late.	I may/might have been late.	možná jsem přišel pozdě

should	You should study.	You should have studied.	měl jste se učit (ale neučil jste se)
could	I could go.	I could have gone.	mohl jsem (ale neudělal jsem to)
would	I would call her.	I would have called her.	býval bych jí zavolal
can't / couldn't	I can't do it.	He can't have done it.	to přece neudělal / určitě to nebyl on

3. Významové rozdíly v příkladech

✅ Must have + past participle

Vyjadřuje jistotu o minulosti.

👉 něco se určitě stalo.

- **He must have left early.** – Určitě odešel brzy.
- **They must have been tired.** – Museli být fakt unavení.

✅ Can't / Couldn't have + past participle

Vyjadřuje jistotu, že se něco **nestalo**.

- **He can't have done that!** – To přece neudělal!
- **She couldn't have known about it.** – To přece nemohla vědět.

✓ May / Might have + past participle

Vyjadřuje **možnost** v minulosti.

Něco se možná stalo – nejsme si jistí.

- *He might have forgotten.* – Možná zapomněl.
- *She may have taken the wrong bus.* – Možná jela špatným autobusem.

✓ Should / Ought to have + past participle

Vyjadřuje **lítost nebo výčitku** – něco se mělo stát, ale nestalo.

- *You should have called me.* – Měl jste mi zavolat.
- *I ought to have told her the truth.* – Měl jsem jí říct pravdu.

✓ Could have + past participle

Vyjadřuje **potenciální možnost v minulosti**, která se nenaplnila.

- *I could have won if I'd tried harder.* – Mohl jsem vyhrát, kdybych se víc snažil.
- *She could have been injured.* – Mohla se zranit.

4. Shrnutí přehledně

Modální sloveso	Význam v minulosti	Příklad
must have	jistota, že se něco stalo	<i>He must have left.</i> – Určitě odešel.
can't / couldn't have	jistota, že se něco nestalo	<i>He can't have done it.</i> – To přece neudělal.

may / might have	možnost	<i>He might have forgotten.</i> - Možná zapomněl.
should / ought to have	lítost, výčitka	<i>You should have told me.</i> - Měl jste mi to říct.
could have	promarněná možnost	<i>I could have gone.</i> - Mohl jsem jít (ale nešel).

5. Porovnání - co se změní, když mluvíme o minulosti

Přítomnost	Minulost	Překlad
You must be tired.	You must have been tired.	Musíte být unavený. / Musel jste být unavený.
He can't be serious.	He can't have been serious.	To nemyslí vážně. / To přece nemyslel vážně.
I might be wrong.	I might have been wrong.	Možná se mýlím. / Možná jsem se mýlil.
You should go.	You should have gone.	Měl byste jít. / Měl jste jít.

Jak si to zapamatovat

- ◆ Když slyšíte *have* + 3. tvar slovesa, mluvčí se dívá **zpět** - do minulosti.
- ◆ Modální sloveso určuje, **jak jistý si je**, že se něco stalo.

He might have called. → Možná volal.

He must have called. → Určitě volal.

He can't have called. → Určitě nevolal.

Mini-story EN

Yesterday evening, Anna couldn't find her phone.

She looked everywhere – on the table, under the sofa, even in the fridge.

It **must have been** somewhere in the house, but she just couldn't see it.

She **might have left** it in the office, she thought.

Or maybe she **could have dropped** it in the car.

She wasn't sure.

Her brother said, "You **should have called** yourself from my phone – maybe it's still ringing somewhere!"

Anna laughed. "Yeah, I **should have** done that an hour ago!"

When she finally opened her bag again, there it was – right at the bottom.

She smiled and said, "I **would have spent** the whole night looking for it if I hadn't checked again."

Český překlad

Včera večer Anna nemohla najít svůj telefon.

Hledala všude - na stole, pod gaučem, dokonce i v lednici.

Určitě **musel být** někde v domě, ale prostě ho neviděla.

Napadlo ji, že ho **možná nechala** v kanceláři.

Nebo ho **mohla upustit** v autě.

Nebyla si jistá.

Její bratr řekl:

„**Měla sis zavolat** z mého telefonu - možná pořád někde zvoní!“

Anna se zasmála:

„Jo, to jsem **měla udělat** už před hodinou!“

Když znovu otevřela kabelku, byl tam - úplně dole.

Usmála se a řekla:

„**Já bych fakt strávila** celou noc hledáním, kdybych to znovu nezkontrolovala.“

Prostor pro vaše **poznámky**:

Pokročilá modální slovesa

Modální slovesa v angličtině nejsou jen o schopnostech (*can*), povinnostech (*must*) nebo možnostech (*may*).

V pokročilejší úrovni je používáme také k vyjádření **tónu řeči** – jestli je něco **zdvořilé, doporučené, zakázané nebo příkázané**.

1. Zdvořilost (politeness)

Angličtina má mnoho způsobů, jak znít zdvořile – a právě modální slovesa v tom hrají hlavní roli.

Rozdíl mezi *Can I...?* a *Could I...?* je v tónu, ne v gramatice.

Modální sloveso	Typická funkce	Příklad	Překlad
can	přímá, běžná otázka	<i>Can I open the window?</i>	Můžu otevřít okno?
could	zdvořilejší varianta	<i>Could I open the window?</i>	Mohu (prosím) otevřít okno?
may	velmi formální	<i>May I sit here?</i>	Smím si sednout?
would	zdvořilá nabídka / žádost	<i>Would you like some tea?</i>	Dal byste si čaj?
might	jemné navržení	<i>Might I suggest another idea?</i>	Dovolil bych si navrhnout jiný nápad.

Čím dál jste od *can*, tím zdvořileji (a formálněji) vaše žádost zní.

2. Doporučení (advice)

Pro doporučení (co by někdo měl udělat) používáme *should*, *ought to*, *had better* – liší se silou tónu.

Modální sloveso	Síla	Příklad	Význam
should	běžné doporučení	<i>You should see a doctor.</i>	Měl byste jít k lékaři.
ought to	o něco formálnější	<i>You ought to study more.</i>	Měl byste víc studovat.
had better	silnější, varovné	<i>You'd better hurry up.</i>	Raději si pospěšte.

„Should“ zní přátelsky,

„Had better“ varuje - říká, že **bude problém**, když to neuděláte.

3. Příkazy (obligations / necessity)

Když potřebujeme vyjádřit, že **něco musíme udělat**, používáme *must* nebo *have to*.

Rozdíl je v tom, odkud ta povinnost přichází - *must* bývá vnitřní, *have to* vnější.

Modální sloveso	Zdroj povinnosti	Příklad	Překlad
must	naše rozhodnutí, pravidlo mluvčího	<i>I must finish this today.</i>	Musím to dnes dokončit.
have to	vnější povinnost (zákon, pravidlo)	<i>You have to wear a seatbelt.</i>	Musíte mít bezpečnostní pás.

„Must“ = „chci / musím sám“,

„Have to“ = „někdo / něco mě nutí“.

4. Zákazy (prohibition)

Zákaz se v angličtině vyjadřuje silně pomocí *mustn't*, nebo mírněji pomocí *can't*.

Modální sloveso	Síla	Příklad	Překlad
mustn't	přísný zákaz	<i>You mustn't park here.</i>	Nesmíte tady parkovat.
can't	mírnější, běžný zákaz	<i>You can't smoke inside.</i>	Tady se nesmí kouřit.

Obě znamenají zákaz, ale *mustn't* je **silnější a přísnější** – typicky na cedulích, v instrukcích nebo školních pravidlech.

5. Povolení (permission)

Pro vyjádření toho, že **něco smíte / můžete**, používáme *can*, *may*, nebo *be allowed to* – podle formálnosti.

Modální sloveso	Formálnost	Příklad	Překlad
can	neformální	<i>You can go now.</i>	Můžete jít.
may	formální	<i>You may enter the building.</i>	Smíte vstoupit do budovy.
be allowed to	neutrální, všechny časy	<i>I was allowed to leave early.</i>	Směl jsem odejít dřív.

May je formálnější, *can* běžné a *be allowed to* používáme, když potřebujeme jiný čas než přítomný.

6. Možnost (possibility)

Tady rozlišujeme, jak moc si jsme jistí – od jistoty (*must*) až po pouhou možnost (*might*).

Modální sloveso	Úroveň jistoty	Příklad	Překlad
must	skoro jisté	<i>He must be at work.</i>	Určitě je v práci.
may	možná ano	<i>He may be at work.</i>	Možná je v práci.
might / could	nejisté	<i>He might be at work.</i>	Možná je v práci.

„Must“ = silné přesvědčení,

„Might“ = jen možnost.

7. Shrnutí

Funkce	Sloveso	Příklad	Význam
Zdvořilost	could, would, may	<i>Could you help me, please?</i>	Mohl byste mi pomoci?
Doporučení	should, ought to, had better	<i>You should go now.</i>	Měl byste jít.
Příkaz	must, have to	<i>You must stop here.</i>	Musíte zde zastavit.
Zákaz	mustn't, can't	<i>You mustn't smoke here.</i>	Nesmíte kouřit.
Povolení	can, may, be allowed to	<i>You can go now.</i>	Můžete jít.
Možnost	might, may, could	<i>He might be late.</i>	Možná přijde pozdě.

Jak si to zapamatovat

- ◆ *can* → *could* → *may* → *might* - stupně zdvořilosti nebo jistoty
- ◆ *should* → *ought to* → *had better* - různé síly doporučení
- ◆ *must* → *have to* - povinnost
- ◆ *mustn't* / *can't* - zákaz

Prostor pro vaše **poznámky**:

Opisné tvary modálních sloves

Modální slovesa (must, can, may, ought to...) nám pomáhají vyjádřit **povinnost, schopnost, možnost nebo doporučení**.

Ale - a to je klíč - neumí vyjadřovat všechny časy.

Neexistuje „musted“ ani „mayed“, a proto angličtina používá **opisné tvary**, které fungují stejně, ale lze je časovat.

1. MUST → HAVE TO

Sloveso **must** znamená *muset*, ale používá se hlavně v přítomném čase.

Pokud chceme vyjádřit minulost nebo budoucnost, použijeme **have to**.

Význam	Modální tvar	Opisný tvar	Překlad
přítomnost	<i>I must go now.</i>	<i>I have to go now.</i>	Musím jít.
minulost	-	<i>I had to go yesterday.</i>	Musel jsem jít včera.
budoucnost	-	<i>I'll have to go tomorrow.</i>	Budu muset jít zítra.
zápor / otázka	-	<i>I don't have to go. / Do you have to go?</i>	Nemusím / Musíte jít?

Rozdíl je v tónu:

- *must* → vnitřní, osobní povinnost
- *have to* → vnější, dané pravidlem nebo okolnostmi

2. CAN → BE ABLE TO

Sloveso **can** vyjadřuje schopnost (*umět, moci*), ale také neumí všechny časy.

Proto používáme opis **be able to**, který jde snadno časovat.

Význam	Modální tvar	Opisný tvar	Překlad
přítomnost	<i>I can swim.</i>	<i>I am able to swim.</i>	Umím plavat.
minulost	<i>I could swim when I was five. / I was able to cross the river.</i>	Dokázal jsem přeplavat řeku.	
budoucnost	-	<i>I'll be able to help you tomorrow.</i>	Budu moci pomoci zítra.

Could používáme pro obecnou schopnost v minulosti, *was able to* pro **jednorázový konkrétní úspěch**.

3. MAY / CAN → BE ALLOWED TO

Slovesa **may** a **can** znamenají *smět, mít povolení*, ale pokud mluvíme o minulosti nebo budoucnosti, použijeme **be allowed to**.

Význam	Modální tvar	Opisný tvar	Překlad
přítomnost	<i>You may go now. / You can go now.</i>	<i>You are allowed to go now.</i>	Můžete jít.
minulost	-	<i>I was allowed to leave early.</i>	Směl jsem odejít dřív.
budoucnost	-	<i>You'll be allowed to travel again soon.</i>	Budete smět znovu cestovat.
zápor / otázka	-	<i>Were you allowed to do it?</i>	Směl jste to udělat?

Be allowed to používáme pro všechny časy i osoby.

Zachovává stejný význam jako *may* nebo *can*, jen se dá snadno časovat

4. SHOULD → OUGHT TO

Sloveso **ought to** znamená prakticky totéž co *should* – tedy **měl byste, měli bychom** – ale je o něco formálnější a používá se často právě v psané nebo zdvořilé angličtině.

Na rozdíl od *should* se chová jako běžné sloveso (přidává *to*).

Význam	Modální tvar	Opisný tvar	Překlad
doporučení	<i>You should see a doctor.</i>	<i>You ought to see a doctor.</i>	Měl byste jít k lékaři.
rada / očekávání	<i>He should apologize.</i>	<i>He ought to apologize.</i>	Měl by se omluvit.
minulost	<i>He should have apologized.</i>	<i>He ought to have apologized.</i>	Měl se omluvit (ale neudělal to).

„Should“ i „ought to“ mají stejný význam – liší se jen tónem:

- *should* – běžné, přátelské
- *ought to* – zdvořilejší, formálnější

5. Shrnutí - všechny opisné tvary přehledně

Význam	Modální sloveso	Opisný tvar	Příklad
povinnost	must	have to	<i>I'll have to go.</i>
schopnost	can	be able to	<i>I was able to finish it.</i>
povolení	may / can	be allowed to	<i>We were allowed to enter.</i>
doporučení	should	ought to	<i>You ought to rest more.</i>

6. Proč opisné tvary používat

- ◆ Modální slovesa fungují jen v přítomném čase.
- ◆ Opisné tvary **umožňují mluvit o minulosti, budoucnosti i složitějších situacích.**

- ***I must go now.*** → Musím jít (teď).
- ***I had to go yesterday.*** → Musel jsem jít (včera).
- ***I'll have to go tomorrow.*** → Budu muset jít (zítra).

Stejná myšlenka, jiný čas.

7. Shrnutí

Oblast	Modální sloveso	Opisný tvar	Klíčový rozdíl
Muset	must	have to	must = osobní / have to = objektivní
Umět / moci	can	be able to	can = přítomnost / be able to = všechny časy
Smět	may / can	be allowed to	opis = všechny časy
Měl by	should	ought to	should = běžné / ought to = formálnější

Opakování

- ☞ Modální slovesa = krátká, silná, běžná (ale omezená časově)
- ☞ Opisné tvary = delší, univerzálnější, přesnější

- ***I can swim.*** → Umím plavat.
- ***I'll be able to swim again soon.*** → Brzy zase budu moci plavat.
- ***You ought to study more.*** → Měli byste víc studovat.
- ***You have to be here on time.*** → Musíte tu být včas.
- ***We're allowed to enter now.*** → Smíme teď vstoupit.

Prostor pro vaše **poznámky**:

Slovesa pro podmiňovací způsob

Slovesa **could, should, would** patří mezi tzv. *modální slovesa v podmiňovacím způsobu*. Mají společný původ - všechna jsou minulými tvary jiných modálů (*can* → *could*, *shall* → *should*, *will* → *would*), ale v moderní angličtině už většinou **nevyjadřují minulost**, nýbrž **podmínku, možnost, radu nebo zdvořilost**.

1. **COULD** - možnost, schopnost, návrh, zdvořilost

Sloveso **could** má několik významů podle kontextu, ale spojuje je jedno: vyjadřuje **možnost** nebo **něco, co by šlo udělat**.

✓ a) Minulá schopnost

- *I could swim when I was five.* - Uměl jsem plavat, když mi bylo pět.

✓ b) Možnost nebo návrh (mírnější než *can*)

- *We could go to the cinema tonight.* - Mohli bychom jít dnes do kina.
- *It could rain later.* - Mohlo by později pršet.

✓ c) Zdvořilost

- *Could you help me, please?* - Mohl byste mi pomoci, prosím?
- *Could I ask you a question?* - Mohl bych se na něco zeptat?

Could = měkčí, zdvořilejší nebo podmíněná verze *can*.
Vyjadřuje možnost, nikoli jistotu.

2. **SHOULD** - doporučení, povinnost, očekávání

Sloveso **should** znamená **měl byste / měli byste** - používá se pro rady, doporučení, i situace, kdy je něco správné nebo očekávané.

✓ a) Doporučení

- *You should eat more vegetables.* – Měli byste jíst víc zeleniny.
- *He should see a doctor.* – Měl by jít k lékaři.

✓ b) Očekávání

- *The train should arrive at 6.* – Vlak by měl dorazit v šest.
- *She should be here by now.* – Už by tu měla být.

✓ c) Kritika nebo lítost v minulosti

- *You should have told me!* – Měl jste mi to říct!
- *He shouldn't have done that.* – Neměl to dělat.

Should má jemnější tón než *must* – není to rozkaz, ale rada nebo morální očekávání.

3. **WOULD** – podmínka, přání, zdvořilost

Sloveso **would** je základ pro všechny typy podmínkových vět (conditional sentences). Vyjadřuje, **co by se stalo, kdyby...**, ale také slouží pro **zdvořilé žádosti nebo přání**.

✓ a) Podmínka (Conditionals)

- *I would travel more if I had time.* – Cestoval bych víc, kdybych měl čas.
- *She would help you if she could.* – Pomohla by vám, kdyby mohla.

✓ b) Zdvořilostní forma

- *Would you like some coffee?* – Dal byste si kávu?
- *Would you mind closing the window?* – Nevadilo by vám zavřít okno?

✓ c) Vyjádření přání

- *I would love to visit Japan.* – Moc bych chtěl navštívit Japonsko.
- *I would rather stay home tonight.* – Raději bych dnes zůstal doma.

✓ d) Zvyk v minulosti (formálnější než **used to**)

- *When I was a child, my dad would read to me every night.* - Když jsem byl malý, táta mi každý večer četl.

Would = „bych“ → univerzální podmiňovací pomocník.

Používá se v přáních, podmínkách i zdvořilosti.

4. Srovnání - COULD x SHOULD x WOULD

Sloveso	Hlavní význam	Typické použití	Příklad
could	možnost, schopnost	návrhy, zdvořilé otázky	<i>We could go out tonight.</i> - Mohli bychom jít ven.
should	doporučení, rada	rady, očekávání	<i>You should call your mom.</i> - Měl byste zavolat mámě.
would	podmínka, přání, nabídka	přání, hypotéza	<i>I would help if I could.</i> - Pomohl bych, kdybych mohl.

- *could* = mohu / mohl bych
- *should* = měl bych
- *would* = bych

5. V minulosti (sloveso have + 3. tvar slovesa)

Všechny tři mohou vyjadřovat i **minulé hypotetické děje** - něco, co *by mohlo / mělo / by bývalo* nastat.

Sloveso	Tvar	Význam
could have	možnost, která se nenaplnila	<i>I could have won, but I didn't try.</i> - Mohl jsem vyhrát, ale nesnažil jsem se.
should have	povinnost, která se nesplnila	<i>You should have told me.</i> - Měl jste mi to říct.

would	podmínka, která se	<i>I would have called, but I forgot.</i> - Býval bych
have	nestala	zavolaal, ale zapomněl jsem.

Všimněte si, že tvar *have* + 3. tvar posouvá děj do minulosti – je to „minulý podmiňovací způsob“.

6. Shrnutí

Sloveso	Základní význam	Funkce	Příklad
could	možnost, zdvořilost	„mohl bych“	<i>Could you help me?</i>
should	doporučení, povinnost	„měl bych“	<i>You should rest more.</i>
would	podmínka, přání	„bych“	<i>I would go if I could.</i>

- *Could* = možnost
- *Should* = správnost
- *Would* = vůle nebo přání

7. Krátký přehled rozdílů na jednom příkladu

„I ____ call her.“

Možnost	Význam
<i>I could call her.</i>	Mohu / mohl bych jí zavolat.
<i>I should call her.</i>	Měl bych jí zavolat.
<i>I would call her (if I had time).</i>	Zavolaal bych jí (kdybych měl čas).

■ Shrnutí

- ◆ **Could** = možnost → „šlo by to“.
- ◆ **Should** = povinnost / doporučení → „bylo by správné to udělat“.
- ◆ **Would** = podmínka / přání → „udělal bych to (kdyby...)“.

💬 Závěrečný trik pro zapamatování

Představte si je jako **tři stupně rozhodnutí**:

- 1 *Could* → **mohl bych** (je to možné)
- 2 *Should* → **měl bych** (bylo by správné)
- 3 *Would* → **udělal bych** (kdybych mohl / chtěl)

- 👉 *I could...* (možnost)
- 👉 *I should...* (doporučení)
- 👉 *I would...* (hypotéza)

Prostor pro vaše **poznámky**:

Souslednost časová

Souslednost časová je princip, který říká, že **když se hlavní věta posune do minulosti, musí se s ní posunout i vedlejší věta.**

Jinými slovy – pokud vyprávíme něco, co už *proběhlo*, mění se časy i v té části věty, která mluví o ději souvisejícím s minulostí. Minulost se v angličtině s ostatními časy (které vyloženě nejsou minulé) nemá moc ráda, proto musí nastat určitá pravidla.

Zní to komplikovaně, ale funguje to logicky.

✿ Základní princip

Pokud je **hlavní věta v minulém čase**,

→ vedlejší věta se **posouvá o krok zpět (jeden čas nazpátek).**

Původní přímá řeč	Po přesunu (v minulosti)
"I am tired," she said.	She said she was tired.
"I like coffee," he told me.	He told me he liked coffee.
"We are studying English," they said.	They said they were studying English.
"I have finished my homework," she said.	She said she had finished her homework.
"We will come tomorrow," they said.	They said they would come the next day.

💡 Všimněte si: každý čas se v minulosti „posouvá o jeden krok zpět“.

🕒 Jak se časy posouvají

Přímá řeč	Nepřímá řeč (po posunu)
Přítomný prostý → <i>I know</i>	Past Simple → <i>he said he knew</i>
Přítomný průběhový → <i>I'm working</i>	Past Continuous → <i>he said he was working</i>

Předpřítomný prostý → *I've done it* **Past Perfect** → *he said he had done it*

Minulý prostý → *I went* **Past Perfect** → *he said he had gone*

Will → *I will come* **Would** → *he said he would come*

Can → *I can swim* **Could** → *he said he could swim*

May → *I may go* **Might** → *he said he might go*

Příklad v kontextu

Přímá řeč:

"I'm tired, and I don't want to go anywhere," she said.

Nepřímá řeč (po přesunu do minulosti):

She said (that) she **was tired** and **didn't want** to go anywhere.

 Všechno se posunulo o čas zpět, protože *said* je v minulosti.

Kdy se časy neposouvají

Souslednost časová *neplatí* vždycky.

Někdy **čas zůstává stejný**, pokud:

1 To, co platí, je pořád pravda.

- "The Earth goes around the Sun." → He said the Earth **goes** around the Sun.
(Stále platí, proto se neposouvá.)

2 Mluvíme o něčem, co se vztahuje k budoucnosti z pohledu minulosti.

- "I'm meeting her tomorrow." → He said he **was meeting** her the next day.
(Už bylo domluveno v minulosti, takže průběhový čas zůstává.)

3 Nebo pokud používáme modální slovesa, která se nemění. (*could, should, might, ought to, would*).

- "I could do it." → He said he **could** do it.

🔔 Časté chyby

✘ *He said he is tired.*

✔ *He said he was tired.*

✘ *She told me she has finished.*

✔ *She told me she had finished.*

✘ *They said they will come.*

✔ *They said they would come.*

🎯 Shrnutí

- Pokud je hlavní věta v minulosti (*said, told, asked*), → **posouváme čas o jeden krok zpět.**
- Výjimka: když něco stále platí, je to fakt, nebo univerzální pravda.
- Modální slovesa jako *would, could, might* se nemění.

📌 Jednoduchý trik na zapamatování:

Představte si časovou osu:

Ted' → **přítomnost** (it is)

O krok zpět → **minulost** (it was)

O další krok zpět → **předminulost** (it had been)

Mini-story na procvičení (spolu s českým překladem pro kontrolu 😊):

EN mini-story:

Yesterday morning, Anna **called** her friend Tom and **said** that she **was angry** with him.

Tom **asked** why and what he **had done**.

Anna **shouted** that he **had forgotten** her birthday.

Tom **said** that he **would buy** her a present that day.

Anna **laughed** and **said** that it **had to be** something nice.

Český překlad:

Včera ráno Anna **zavolala** svému kamarádovi Tomovi.

Řekla, že na něj **byla naštvaná**.

Tom se **zeptal**, proč a co **udělal**.

Anna **vykřikla**, že **zapomněl** na její narozeniny.

Tom **řekl**, že jí **koupí** dárek *ještě ten den*.

Anna se **zasmála** a řekla, že to **musí být** něco pěkného.

Prostor pro vaše **poznámky**:

Akční sloveso GET

Když se řekne *get*, vypadá to na první pohled jako obyčejné sloveso. Ale ve skutečnosti je to jedno z nejflexibilnějších slov v angličtině – dá se použít ve stovkách situací a umí vyjádřit spoustu věcí, které by jinak potřebovaly zdouhavé vysvětlování. Často se říká, že když nevíte, jaké sloveso použít, zkuste *get* – a většinou to vyjde.

Get jako „dostat“

Začneme od toho nejjednoduššího. *Get* znamená „dostat“.

- *I got a present for my birthday.* – **Dostal jsem** dárek k narozeninám.
- *Did you get my email?* – **Dostal jste** můj e-mail?

Tady jde prostě o to, že něco přichází k vám – **ať už je to dárek, zpráva nebo pozvánka.**

Get jako „sehnat“ nebo „obstarat“

Ale *get* není jen pasivní „dostat“. Často vyjadřuje i to, že si něco aktivně obstarám.

- *He got a new job.* – **Získal** novou práci.
- *Can you get some bread on your way home?* – Můžete po cestě domů koupit chleba? (**sehnat**)

Říkáme tím, že si něco člověk zajistí.

Get jako „stát se“

A teď přichází význam, který studenti používají nejčastěji: *get* jako „stát se“. Díky tomu dokážete krásně popsat **změnu stavu**.

- *It's getting dark.* – Stmívá se.
- *She got angry.* – Naštvala se.
- *I'm getting tired.* – Začínám být unavený.

Je to, jako kdyby *get* fungovalo jako most – ukazuje, jak se něco postupně proměňuje.

Get jako „dorazit někam“

Další skvělý význam má *get* u **cestování**. Často se totiž používá místo slovesa *arrive*.

- *What time did you get home?* – V kolik jste **dorazil** domů?
- *How do I get to the station?* – Jak se **dostanu** na nádraží?

Je to kratší, přirozenější a Angličané takhle opravdu mluví pořád.

Get jako frázová slovesa

Kouzlo *get* se ale ukáže hlavně tehdy, když se spojí s jiným slovem. Tím vznikají malá slovní spojení, která nesou vlastní význam.

- *get up* - vstát z postele
- *get on / get off* - nastoupit / vystoupit (z autobusu, vlaku)
- *get along* - vycházet s někým
- *get over* - překonat (nemoc, problém, rozchod)

Get something done (podobně jako have something done)

A ještě jeden trik: *get* se používá i tehdy, když si něco necháme udělat od někoho jiného.

- *I need to get my car repaired.* - Potřebuji **si nechat** opravit auto.
- *She got her hair cut yesterday.* - **Nechala se** včera ostříhat.

Takové věty se v angličtině objevují často a je dobré je mít v malíku.

Proč je dobré mít GET rád

Get je vlastně takový chameleon - přizpůsobí se situaci. Může znamenat „dostat“, „sehnat“, „dorazit“, „stát se“, ale taky může vytvořit celé fráze s úplně novým významem. A když si na něj člověk zvykne, zjistí, že se díky němu mluví mnohem jednodušeji a přirozeněji.

Prostor pro vaše **poznámky**:

Sloveso HAVE a jeho využití

Sloveso have patří mezi nejdůležitější slovesa v angličtině. Používáme ho nejen ve významu „mít“ (něco vlastnit), ale i v mnoha dalších spojeních a gramatice.

1. Have = vlastnit / mít

To je úplně nejzákladnější význam slovesa have.

- I **have** a car. - Mám auto. (*běžné osoby*)
- She **has** two brothers. - Má dva bratry. (*3. osoba jednotného čísla*)
- We **don't have** enough time. - Nemáme dost času. (*záporná věta*)

2. Have = dát si (jídlo, pití, zážitek)

Have se často používá, když mluvíme o tom, co jíme, pijeme nebo zažíváme.

- I **had** breakfast at 7 a.m. - Dal jsem si snídani v 7.
- Let's **have** a coffee. - Dáme si kávu.
- I'll **have** a coffee, please. - Dám si kávu, prosím. (*tady použijeme mod. sloveso will*)

3. Have ve spojeních s podstatnými jmény

Have se pojí s mnoha podstatnými jmény a tvoříme s nimi ustálené fráze:

- **have a shower / bath** - osprchovat se / vykoupat se
- **have a look** - podívat se
- **have a rest** - odpočinout si
- **have a chat** - popovídat si
- **have a problem / idea** - mít problém / nápad

4. Have something done (nechat si něco udělat)

Toto je trochu těžší gramatika, tvoříme ji takto:

have + předmět + přičestí minulé (*3.tvar sloves*)

Vyjadřuje, že **někdo jiný udělá něco pro nás**.

- I **had** my hair **cut** yesterday. - Nechal jsem si ostříhat vlasy.
- She **is having** her house **painted**. - Nechává si natřít dům. (*trpný rod nedokonavý*)
- We **will have** our car **repaired** tomorrow. - Necháme si opravit auto.

POZOR: není to totéž jako **do it yourself**. Vždycky to znamená, že akci dělá **někdo jiný za nás**.

5. Have to (povinnost)

V kombinaci s předložkou **-to** se have používá podobně jako **must**.

- I **have to** go now. – Musím jít.
- She **has to** study for the exam. – Musí se učit na zkoušku.
- Do we **have to** pay now? – Musíme zaplatit hned?

POZOR: Have to se nedává do průběhového tvaru (*tedy nikoliv „is having to“*)

6. Rozdíl mezi have a have got

V britské angličtině se často používá tvar have got místo prostého have.

Význam je stejný („mít“).

- I **have** a car. = I **'ve got** a car.
- She **hasn't got** any money. = She **doesn't have** any money.

POZOR: have got se většinou nepoužívá pro zážitky (have breakfast, have a good time apod.), tam zůstává jen **have**.

7. Další užitečné fráze s have

- have someone over – pozvat někoho k sobě domů
- have no idea – nemít tušení
- have fun – užít si

Prostor pro vaše **poznámky**:

Slovesa HEAR a SEE

Slovesa **hear** a **see** se překládají jako „slyšet“ a „vidět“. V angličtině je ale jejich použití trochu jiné, než by se mohlo zdát, a proto je dobré se na ně podívat blíž.

Hear a see jako smysly

Pokud jde o vnímání sluchem nebo zrakem, velmi často se k těmto slovesům přidává *can*.

- **I can hear you.** – Slyším vás.
- **I can't see anything.** – Nic nevidím.

Důvod je jednoduchý: nejde o vědomou činnost, ale o schopnost. Čeština řekne „slyším vás“, angličtina to řekne jako „**můžu vás slyšet**“.

Hear / see v přítomném čase prostém

Slovesa se mohou používat i bez *can*, pokud chceme zdůraznit, že něco právě vnímáme.

- **I hear some strange noises outside.** – Slyším venku zvláštní zvuky.
- **I see your point.** – Rozumím vám. (*see* zde znamená „chápat“).

V průběhovém čase

U slovesa **hear** se průběhový čas skoro **nikdy nepoužívá**. Věta *I'm hearing...* zní cizincům nepřírozně.

U **see** je to jiné – může znamenat nejen „vidět“, ale i „setkávat se“ nebo „mít schůzku“.

- **I'm seeing my doctor tomorrow.** – Zítra jdu k doktorovi (mám domluvenou návštěvu).
- **She is seeing someone new.** – Chodí s někým novým.

V těchto příkladech *see* neznamena „dívám se“, ale „**mám kontakt / vztah**“.

Další užitečné významy

- *see* = „rozumět, chápat“
I see what you mean. – Chápu, co myslíte.
- *hear* = „dozvědět se“
I heard about your new job. – Slyšel jsem o vaší nové práci.

Jak si to snadno zapamatovat

- *Hear* = slyšet něco ušima, nebo se o něčem doslechnout.
- *See* = vidět očima, ale i chápat, mít domluvenou schůzku nebo vztah.
- Věta *I'm seeing...* mluví o budoucím setkání nebo vztahu, ne o tom, že se někdo právě dívá.

Na závěr jeden malý rozdíl:

I can see you. - Vidím vás.

I'm seeing you tomorrow. - Zítří se uvidíme.

Prostor pro vaše **poznámky**:

Rozkazovací způsob

(Imperative)

Rozkazovací způsob je způsob, jak v angličtině někoho požádat, pobídnout nebo mu dát nějaký pokyn. V češtině to odpovídá krátkým tvarům např. jako **pojd', běž, dej mi to**.

Jak se tvoří rozkaz

V angličtině se k tomu používá základní tvar slovesa, tedy infinitiv bez „to“.

- **Come here**. - Pojd' sem.
- **Sit down**. - Sedni si.
- **Open the window**. - Otevři okno.

Nepotřebujeme podmět (you) - ten je v rozkazu už obsažený. Vždy se mluví k **„ty / vy“**.

Záporný rozkaz

Když chceme rozkaz popřít, stačí před sloveso dát modální sloveso **DO** v záporu - **don't**.

- **Don't touch it**. - Nesahej na to.
- **Don't be late**. - Nechod' pozdě.
- **Don't worry**. - Nedělej si starosti.

Pro zdůraznění můžeme použít i **never**:

- **Never do that again**. - Už to nikdy nedělej. (tady už nebude jiný zápor kromě never)

Kdy se může použít osoba (you)

Normálně se v rozkazovacím způsobu osobní zájmeno neříká. Ale když chceme rozkaz opravdu **zdůraznit** nebo ukázat, že je určen právě **té konkrétní osobě**, pak se **you** přidá.

- **You sit down and listen!** - **Ty** si sedni a poslouvej!
- **You be quiet!** - **Ty** buď zticha!

To se používá tehdy, když chceme dát důraz, nebo když někoho opravujeme či přísně napomínáme.

Pozitivní zdůraznění

Pro silnější důraz lze přidat i **do** před sloveso. Zní to zdvořileji nebo naléhavěji.

- **Do sit down.** – Ale (ano!) posadte se.
- **Do come in.** – Jen pojdte dál.

Co si zapamatovat:

- Rozkaz se tvoří základním tvarem slovesa: *Come in.*
- Zápor přidáme pomocí *don't*: *Don't be late.*
- Osoba *you* se používá jen pro zdůraznění: *You listen!*
- Pro zdvořilý nebo důrazný rozkaz lze použít modální sloveso *do*: *Do help yourself.*

Prostor pro vaše **poznámky**:

Sloveso KEEP

Sloveso *keep* se v angličtině objevuje velmi často. Znamená doslova něco „držet“ nebo „udržovat“, ale používá se taky mnohem víc – ve smyslu *pokračovat*, *nepřestat*, *schovat si*, nebo *dodržet*.

Je to sloveso, které spojuje dvě myšlenky:

- ☞ něco si **ponechám**,
- ☞ nebo v něčem **pokračuji**.

1. Keep = držet, mít, schovat si

Toto je základní význam.

- **Keep the change.** – Zbytek si nechte.
- **You can keep the book.** – Tu knihu si můžete nechat.
- **She keeps her photos in a box.** – Své fotografie má uložené v krabici.

💡 Tady *keep* znamená mít něco u sebe nebo nenechat to zmizet.

2. Keep = pokračovat, nepřestat

Keep často spojujeme s dalším slovesem, obvykle s koncovkou -ing.

- **Keep talking.** – Mluvte dál.
- **He keeps forgetting his keys.** – Pořád zapomíná klíče.
- **Keep trying.** – Zkoušejte to dál.

💡 Když se *keep* spojí s koncovkou -ing, vyjadřuje, že něco děláme znovu, opakovaně nebo bez přerušení.

3. Keep = dodržet, zachovat

Keep může znamenat i to, že se držíme pravidla nebo slibu.

- **Keep your promise.** – Dodržte svůj slib.
- **Keep quiet, please.** – Budte potichu.
- **Keep calm.** – Zachovejte klid.

💡 Tento význam často najdete i na nápisech a cedulích: **Keep off the grass!** – Nevstupujte na trávník!

4. Keep + předložky = nové významy (frázová slovesa)

Stejně jako *get* nebo *take*, i *keep* tvoří spoustu ustálených spojení, která mění jeho význam.

- **keep up** - držet krok
I can't keep up with you. - Nestačím vám.
- **keep on** - nepřestávat
She kept on talking. - Nepřestávala mluvit.
- **keep out** - držet se dál
Keep out of the kitchen! - Nepřibližujte se do kuchyně!
- **keep away (from)** - držet se od něčeho dál
Keep away from the fire. - Držte se dál od ohně.
- **keep in touch** - zůstat v kontaktu
Let's keep in touch. - Zůstaňme v kontaktu.

💡 Předložky mění význam *keep*, ale pořád zůstává ta původní myšlenka: něco *udržet* nebo *neztratit*.

5. Keep ve frázích a idiomech

Angličtina má spoustu ustálených výrazů s *keep*:

- **Keep your head up.** - Držte hlavu vzhůru (nevzdávejte se).
- **Keep an eye on it.** - Dávejte na to pozor.
- **Keep me posted.** - Dejte mi vědět, jak to dopadne.
- **Keep it simple.** - Nechte to jednoduché.

💡 Všimněte si, že *keep* v těchto větách vždycky znamená „zůstaňte u něčeho“ - buď v klidu, ve spojení, v pozornosti, nebo v jednoduchosti.

6. Shrnutí

Keep je o **udržení** - klidu, kontaktu, věcí, snahy.
Může znamenat:

- ponechat si něco (*keep the book*),
- pokračovat v činnosti (*keep going*),
- zachovat klid nebo pořádek (*keep calm*),
- nebo držet krok (*keep up*).

Čím víc příkladů si osvojíte, tím víc zjistíte, že *keep* se dá použít téměř ve všech situacích, kde v češtině říkáme „nepřestat“, „zůstat“, „dávat pozor“ nebo „dodržet“.

Cvičení na sloveso *keep* jako mini-story.

Přečtěte si a přeložte text a identifikujte správné smysly slovesa *keep*. Za textem najdete i český překlad pro kontrolu. 😊

EN mini-story:

It was one of those busy mornings again.

Emma **kept** checking her watch because she didn't want to be late.

Her boss always told her to **keep calm**, but mornings were never calm for her.

She grabbed her coffee, **kept on** running down the street and almost spilled it.

"Just **keep going**, Emma," she said to herself.

At work, things weren't easier. She had to **keep up** with new emails, new tasks, and new problems. But she smiled - she had promised herself to **keep** a positive attitude no matter what.

During lunch, she called her best friend and said:

"Let's **keep in touch**, even if we're both crazy busy, okay?"

That evening, Emma sat by the window with a cup of tea. She looked at the city lights and thought,

"If I can **keep** my peace after today, I can handle anything."

CZ překlad pro kontrolu:

Bylo to zase jedno z těch hektických rán.

Emma **pořád** (*kept*) koukala na hodinky, protože nechtěla přijít pozdě.

Její šéf jí vždycky říkal, aby **zůstala klidná** (*keep calm*), ale rána nikdy klidná nebyla.

Popadla kávu, **běžela dál** (*kept on running*) po ulici a málem ji vylila.

„Jen **pokračuj**, Emmo," (*keep going*) řekla si pro sebe.

V práci to nebylo o nic lepší. Musela **držet krok** (*keep up*) s novými e-maily, úkoly a problémy. Ale usmála se - slíbila si, že si **udrží** (*keep*) pozitivní přístup, ať se děje cokoli.

O polední pauze zavolala nejlepší kamarádce a řekla:

„Zůstaňme **v kontaktu** (*keep in touch*), i když máme obě pořád naspěch, ano?"

Večer seděla Emma u okna s šálkem čaje. Dívala se na světla města a pomyslela si:

„Když si dokážu **udržet** (*keep*) klid i po takovém dni, zvládnou už všechno."

Prostor pro vaše **poznámky**:

Sloveso LET a jeho využití

Sloveso **let** patří mezi ta, která se v angličtině používají hodně často, ale v různých situacích má trochu jiný význam. Někdy znamená „dovolit“, jindy se objevuje ve spojení **Let's...**, když chceme něco navrhnout. A když chceme návrh potvrdit otázkou, použijeme místo **let** tvar **shall**. Díky tomu se z jednoho slovesa stává takový malý jazykový nástroj pro vyjadřování svolení, návrhů nebo třeba zdvořilých nabídek.

let + someone + do something = dovolit někomu něco udělat

✓ **My parents let me stay out late.**

(Mí rodiče mi dovolili být venku dlouho.)

POZOR: po *let* nikdy není předložka (vazba) „to“! → správně *let me go*, špatně *let me to go*.

Fráze Let's ... (Let us)

Používá se, když **navrhujeme společnou činnost**.

- **Let's go to the cinema.** (Pojďme do kina.)
- **Let's have lunch together.** (Dejme si oběd spolu.)

Záporná forma

Let's not ... = navrhnout, že něco **neděláme**.

- **Let's not argue.** (Nehádejme se.)
- **Let's not waste time.** (Neztrácejme čas.)

Otázky se shall (jako odpověď na Let's...)

Když chceme ověřit nebo nabídnout návrh:

- **Shall we go to the park?** (Půjdeme do parku?)
- **Shall I open the window?** (Mám otevřít okno?)

👉 V americké angličtině se místo **shall** častěji používá **should** nebo jen prosté *Do you want to...?*

Idiomy a ustálené výrazy

- **Let's see...** = uvidíme, podívejme se
- **Let it be.** = nech to být
- **Let someone know.** = dát někomu vědět (*Let me know if you need help.* = Dej mi vědět, jestli potřebuješ pomoc.)

Prostor pro vaše **poznámky**:

Stavová a dynamická slovesa

Když se učíme anglicky, většinou slyšíme, že *průběhový čas se používá, když se něco právě děje*.

Jenže pak přijde věta jako:

✘ *I'm knowing the answer.*

A v té chvíli si řekneme: „Proč to nejde, když to *právě teď vím?*“

Odpověď je jednoduchá: **ne všechna slovesa vyjadřují děj**.

Některá popisují *stav*, nikoli *akci*.

A právě tomu se říká rozdíl mezi **stavovými (stative)** a **dynamickými (dynamic)** slovesy.

1. Stavová slovesa - něco, co je, ne děje se

Statická slovesa vyjadřují **stav, pocit, názor, vztah nebo vlastnictví**.

Nejde u nich o pohyb ani děj, proto se obvykle **nepoužívají v průběhovém čase**.

☞ Tato slovesa prostě popisují, *jak věci jsou*, ne *co právě děláme*.

Příklady:

- *I know the answer.* - Víím odpověď.
- *She loves chocolate.* - Miluje čokoládu.
- *He needs help.* - Potřebuje pomoc.
- *They own a big house.* - Vlastní velký dům.

✘ *I'm knowing, I'm loving, I'm needing* - tohle v běžné angličtině nefunguje, protože „vědět“, „milovat“ nebo „potřebovat“ nejsou děje, které by se odehrávaly v čase.

Typické skupiny statických sloves:

- city a názory (*know, believe, think* - ve smyslu „myslet si“)
- pocity (*love, like, hate, prefer, want*)
- smysly (*see, hear, smell, taste* - pokud mluví o vnímání, ne o činnosti)
- vlastnictví a vztahy (*have, own, belong*)

2. Dynamická slovesa - něco, co se děje

Dynamická slovesa označují **akci, děj nebo proces** - tedy něco, co může probíhat, měnit se a dá se pozorovat.

U nich se běžně používá **průběhový čas (continuous)**.

Příklady:

- *She is running right now.* - Právě běží.
- *We are watching a film.* - Díváme se na film.
- *He's working on a project.* - Pracuje na projektu.

U těchto sloves je průběhový čas přirozený, protože děj má začátek, trvání i konec.

3. Slovesa, která mohou být obojí

Některá slovesa se chovají jako **chameleoni** - mohou být statická i dynamická podle významu.

Záleží na tom, co přesně vyjadřují.

SLOVESO	STATICKÝ VÝZNAM	DYNAMICKÝ VÝZNAM
HAVE	<i>I have a car.</i> - vlastnit	<i>I'm having lunch.</i> - dávat si jídlo
THINK	<i>I think you're right.</i> - mít názor	<i>I'm thinking about my trip.</i> - přemýšlet
SEE	<i>I see what you mean.</i> - rozumět	<i>I'm seeing my doctor tomorrow.</i> - mám schůzku
TASTE	<i>The soup tastes good.</i> - chutná	<i>He's tasting the soup.</i> - ochutnává
BE	<i>He is polite.</i> - je takový	<i>He is being polite.</i> - chová se slušně (ted)

💡 Klíčem je zamyslet se:

→ vyjadřuje věta **stav**, nebo **činnost**?

To vám napoví, jestli použít prostý nebo průběhový čas.

Malý trik na zapamatování

Představte si dva obrazy:

📷 **Stavové sloveso = je to jako fotka**

- zachycuje stav, jaký je právě teď.

🎥 **Dynamické sloveso = je to jako video**

- ukazuje pohyb, proces, něco, co se děje.

👉 *I know him.* - vím to → fotka.

👉 *I'm talking to him.* - mluvím s ním → video.

4. Shrnutí

TYP SLOVESA	CO VYJADŘUJE	POUŽITÍ PRŮBĚHOVÉHO ČASU	PŘÍKLADY
STAVOVÉ	stav, pocit, vztah	většinou ne	<i>know, love, need, have (vlastnit)</i>
DYNAMICKÉ	děj, akci, proces	běžně ano	<i>run, read, play, work, build</i>
OBOJÍ	podle významu	záleží na kontextu	<i>think, have, see, be</i>

Rozdíl mezi stavovými a dynamickými slovesy není o gramatice, ale o tom, jak *vidíme děj*. Když něco probíhá – použijeme průběhový čas. Když něco prostě je – necháme to v klidu, bez koncovky „-ing“.

Krátký mini-text na procvičení. Podívejte se, jestli najdete rozdíly mezi **stavem** a mezi tím, co **probíhá**. Za ukázkou máte i verzi v češtině pro kontrolu. 😊

EN mini-text:

Every morning, Tom **wakes up** at six.

He **likes** to start his day early because he **believes** that mornings are special.

He **has** a small balcony where he **drinks** his coffee and **watches** the sunrise.

Today, though, things **are going** a bit differently.

Tom **is running** late because he **forgot** to set his alarm.

He **is hurrying** to catch the bus, but he **knows** he won't make it in time.

When he finally gets to work, his boss **looks** angry.

Tom **feels** terrible, but he **is trying** to stay positive.

He **understands** that everyone **makes** mistakes, and he **hopes** tomorrow **will be** better.

CZ překlad pro kontrolu:

Každé ráno Tom **vstává** (*wakes up*) v šest.

Má rád (*likes*), když může den začít brzy, protože **věří** (*believes*), že rána jsou výjimečná.

Má (*has*) malý balkon, kde **pije** (*drinks*) kávu a **pozoruje** (*watches*) východ slunce.

Dnes ale věci **probíhají** (*are going*) trochu jinak.

Tom **spěchá** (*is running*) pozdě, protože **zapomněl** (*forgot*) nastavit budík.

Pospíchá (*is hurrying*) na autobus, ale **ví** (*knows*), že to nestihne.

Když konečně dorazí do práce, jeho šéf **vypadá** (*looks*) rozzlobeně.

Tom **se cítí** (*feels*) hrozně, ale **snaží se** (*is trying*) zůstat pozitivní.

Chápe (*understands*), že každý **dělá** (*makes*) chyby, a **doufá** (*hopes*), že zítřek **bude** (*will be*) lepší.

Prostor pro vaše **poznámky**:

Frázová slovesa

Frázová slovesa patří k nejživější části angličtiny.

Vznikají spojením **základního slovesa** (např. *get, take, put, come, go, give, look, turn...*) a **předložky nebo příslovce** (např. *up, out, off, in, down, away...*).

A právě ta předložka změní význam celého slovesa – často úplně jinak, než bychom čekali.

1. Proč vůbec existují?

Angličtina má spoustu „krátkých“ slov, která jsou konkrétní a obrazná.

Když se spojí s obyčejným slovesem, vznikne přirozený, živý výraz – většinou kratší a méně formální než jeho „dlouhá“ varianta.

- *continue* → *keep on*
- *discover* → *find out*
- *enter* → *go in*
- *exit* → *go out*
- *rise* → *get up*

Zní přirozeněji a víc „anglicky“.

2. Jednosložková frázová slovesa (s jednou předložkou)

Tvoří je **sloveso + jedna předložka**.

Předložka určuje *směr, výsledek nebo změnu stavu*.

■ Příklady:

UP – nahoru, dokončení, zlepšení

- *get up* – vstát
- *clean up* – uklidit (dokončit úklid)
- *grow up* – vyrůst
- *cheer up* – rozveselit (někoho / se)

DOWN – dolů, útlum, snížení

- *sit down* – posadit se
- *slow down* – zpomalit

- *calm down* - uklidnit se
- *cut down* - omezit (např. kouření)

OUT - ven, dokončení, zjištění

- *find out* - zjistit
- *go out* - jít ven
- *work out* - vyřešit / cvičit
- *run out (of)* - dojít (např. mléko)

IN - dovnitř, zapojení, přijetí

- *come in* - pojdte dál
- *join in* - přidat se
- *hand in* - odevzdat
- *fill in* - vyplnit (formulář)

ON - pokračování, spojení, aktivace

- *turn on* - zapnout
- *keep on* - pokračovat
- *try on* - vyzkoušet (oblečení)
- *move on* - posunout se dál

3. Dvousložková frázová slovesa (s více předložkami)

Některá slovesa mají dvě „části“ - obvykle **sloveso + předložka + další část** (často *of, with, for, to...*). Tyto kombinace mají často méně doslovný význam.

- *get on with* - vycházet s někým / pokračovat v něčem
- *put up with* - snášet (něco / někoho)
- *look forward to* - těšit se na
- *run out of* - dojít (něco nám došlo)
- *keep up with* - držet krok s

👉 Tady už nelze význam odhadnout jen z předložky - je třeba znát spojení jako celek.

4. Jakou roli hrají předložky

Předložky u frázových sloves **nejsou náhodné**.

Většinou naznačují **směr, vývoj nebo výsledek děje**.

Předložka	Obecný význam	Příklad	Český význam
up	nahoru, dokončení	<i>pick up</i>	zvednout, sebrat
down	dolů, útlum	<i>calm down</i>	uklidnit se
in	dovnitř, zapojit	<i>fill in</i>	vyplnit
out	ven, dokončit, objevit	<i>find out</i>	zjistit
on	pokračovat, připojit	<i>carry on</i>	pokračovat
off	oddělit, zrušit	<i>take off</i>	vzlétnout / svléknout
away	pryč, odsun	<i>throw away</i>	vyhodit, zahodit
back	zpět	<i>give back</i>	vrátit
over	přes, znovu, dokončit	<i>think over</i>	promyslet

 Zlaté pravidlo:

- *up* často znamená „nahoru nebo dokončeno“,
- *down* znamená „klid, snížení“,
- *out* znamená „ven nebo pryč“,
- *in* znamená „dovnitř nebo zapojit se“.

Většinu nových frázových sloves je možné **odhadnout z kontextu** - a nemusíte se je učit jako samostatná slovesa.

Frázová slovesa nejsou žádná magie.

Vždycky se skládají ze **základního děje** (sloveso) a **směru nebo výsledku** (předložka). Když se je naučíte vnímat obrazně, začnou vám dávat úplně nový smysl.

- *go out* → pohyb ven
- *come in* → pohyb dovnitř
- *pick up* → pohyb vzhůru (vzít něco)
- *calm down* → směřování dolů, tedy směrem ke klidu

Mini-story na procvičení frázových sloves. Hned po něm najdete verzi v češtině pro kontrolu.

EN mini-story:

Tom woke up late again.

He quickly **got up**, **put on** his clothes, and **ran out** of the house.

On the way to work, his phone battery **went down**, so he couldn't call his boss.

When he finally arrived, his manager told him to **calm down** and **carry on** with his tasks.

Tom **turned on** his computer, **logged in**, and tried to **catch up** on all the emails he had missed.

Around noon, he went to grab lunch, but realized he had **run out of** money.

A friend helped him **out**, and Tom promised to **pay back** later.

By the end of the day, he was exhausted.

He **shut down** his computer, **turned off** the lights, and said:

"I really need to **slow down**. Tomorrow I'll try to **get up** on time... for real this time!"

CZ překlad:

Tom zase vstal pozdě.

Rychle **vstal** (*got up*), **oblékl se** (*put on*) a **vyběhl** (*ran out*) z domu.

Cestou do práce mu **klesla** (*went down*) baterie v telefonu, takže nemohl zavolat šéfovi.

Když konečně dorazil, manažer mu řekl, aby se **uklidnil** (*calm down*) a **pokračoval** (*carry on*) v práci.

Tom **zapnul** (*turned on*) počítač, **přihlásil se** (*logged in*) a snažil se **dohnat** (*catch up on*) všechny e-maily, které zmeškal.

Kolem poledne si šel pro oběd, ale zjistil, že mu **došly** (*run out of*) peníze.

Kolega mu **pomohl** (*helped out*) a Tom slíbil, že mu to **vrátí** (*pay back*) později.

Na konci dne byl úplně vyčerpaný.

Vypnul (*shut down*) počítač, **zhasl** (*turned off*) světla a řekl:

„Fakt se musím **zklidnit** (*slow down*). Zítra se zkusím **vstát** (*get up*) včas... tentokrát doopravdy.“

Prostor pro vaše **poznámky**:

Podmětné otázky

Když se v angličtině ptáme, většinou na začátku věty stojí modální sloveso:

- **Do** you like pizza?
- **Did** she call you?
- **Can** they swim?

Toto jsou otázky, kde se ptáme na **předmět věty** - tedy na to, **co** nebo **koho**.

Ale někdy se ptáme na **podmět** - tedy **kdo** nebo **co** **tvorí děj**. A tam je pravidlo jiné.

Jak to funguje

Pokud se ptáme na podmět (ten, kdo něco dělá), **žádné modální sloveso nepotřebujeme**. Věta zůstane v základním tvaru.

- **Who called you?** - Kdo vám volal?
- **What happened?** - Co se stalo?
- **Which student answered first?** - Který student odpověděl první?

Vidíte ten rozdíl?

- *Who did you call?* - **Koho jste volal?** (otázka na předmět)
- *Who called you?* - **Kdo vám volal?** (otázka na podmět)

Záporné podmětné otázky

Zápory u podmětných otázek nejsou moc časté, ale možné jsou. Používají se hlavně tehdy, když se někdo něčemu diví, nebo když chce potvrzení něčeho.

- *Who didn't come yesterday?* - Kdo včera nepřišel?
- *Which student hasn't finished the test?* - Který student nedokončil test?

Zajímavé je, že i tady zůstává otázka bez klasického obráceného slovosledu - zápor je prostě u slovesa.

Krátké otázky „Why not...?“

Používá se jako **rychlý návrh nebo povzbuzení**:

- **Why not come here?** - Proč nepřijít sem?
- **Why not try again?** - Proč to nezkusit znovu?
- **Why not ask your teacher?** - Proč se nezeptat učitele?

☞ Působí to lehčeji a neformálněji než *Why don't you...*?

Rozdíl je jemný:

- *Why don't you come here?* – skoro jako pozvánka: „**Nechcete přijít?**“
- *Why not come here?* – rychlý návrh: „**Proč prostě nepřijít?**“

Zopakujeme si:

- Podmětné otázky = ptáme se na **kdo/co něco dělá**.
- Nepoužívají se modální slovesa (*do, does, did*) – věta má stejný tvar jako oznamovací.
- V záporu se používají hlavně pro zdůraznění nebo překvapení: *Who didn't call you?*

☞ Malý trik:

Když otázka začíná na *who* nebo *what* a hned za tím následuje **sloveso**, jde o podmětnou otázku.

Who plays the piano?

What made you laugh?

Prostor pro vaše **poznámky**:

Trpný rod

Trpný rod se v angličtině používá tehdy, **když nás nezajímá, kdo něco udělal**, ale **co se stalo**, nebo **na co je kladen důraz**.

Zatímco v češtině se dá trpný význam často poznat podle tvaru *-n, -t, -no, -to* (*bylo napsáno, je uděláno*), v angličtině se tvoří pomocí slovesa **be** a **třetího tvaru slovesa** (příčestí minulé).

1. Jak se trpný rod tvoří

✳ **be + příčestí minulé** (3. tvar slovesa)

Tvar slovesa *be* se mění podle času, osoba zůstává stejná.

Čas	Aktivní věta	Trpný rod
Přítomný	They clean the room.	The room is cleaned .
Minulý	They cleaned the room.	The room was cleaned .
Budoucí	They will clean the room.	The room will be cleaned .
Přítomný průběhový	They are cleaning the room.	The room is being cleaned .
Předpřítomný	They have cleaned the room.	The room has been cleaned .

💡 sloveso **be** se ohýbá podle času, **příčestí minulé** zůstává stejné.

2. Kdy se trpný rod používá

Trpný rod používáme, když:

✓ **nevíme, kdo děj udělal**

- **My car was stolen last night.** – Moje auto bylo v noci ukradeno.

✓ **není důležité, kdo děj udělal**

- **The pyramids were built thousands of years ago.** – Pyramidy byly postaveny před tisíci lety.

✓ **chceme zdůraznit výsledek, ne činitele**

- **The project is finished.** – Projekt je hotový.

✓ **formálnější styl / zprávy / vědecké texty**

- **This experiment was carried out in 2022.** – Tento experiment byl proveden v roce 2022.

3. Když chceme říct, kdo něco udělal

Pokud přece jen chceme zmínit původce děje, použijeme předložku **by** (jako 7.pád – kým,čím).

- *The song was written **by** Ed Sheeran.*
- *The painting was painted **by** Picasso.*

💡 Ale často se to úplně vynechává – pokud to není vyloženě důležité.

4. Činný vs. trpný rod

Činný	Trpný
Someone built this house in 1920.	This house was built in 1920.
They speak English everywhere.	English is spoken everywhere.
People will love this movie.	This movie will be loved by people.

👉 Aktivní věta odpovídá otázce „Kdo co dělá?“

👉 Věta v trpném rodě odpovídá otázce „Co se stalo?“

5. Trpný rod v každodenní angličtině

Trpný rod se používá mnohem častěji, než si studenti myslí – hlavně ve zprávách, popisech a oznámeních:

📱 *The new iPhone **was released** last week.*

🏪 *The shop **is closed** on Sundays.*

🌉 *A new bridge **is built** across the river.*

🍽️ *Dinner **is prepared**.*

6. Časté chyby a jak je napravit

❌ *It cleaned yesterday.*

✅ *It was cleaned yesterday.*

❌ *The room cleaned by my sister.*

✅ *The room was cleaned by my sister.*

❌ *He was borned in 1990.*

✅ *He was born in 1990.* (sloveso *be born* je vždy trpné samo o sobě)

Trpný rod = důraz na **děj nebo výsledek**, ne na činitele.

Tvoří se pomocí:

👉 slovesa be + přičestí minulé (3.tvar slovesa)

a používá se, když chceme mluvit o tom, **co se stalo**, ne **kdo to udělal**.

👤 Činný = kdo dělá akci.

👤 Trpný = co se děje s objektem.

Mini-příběh na procvičení a za ním následuje verze v češtině pro kontrolu. 😊

EN mini-story:

🍰 Činný rod

Yesterday, my grandma **baked** a beautiful cake.
She **decorated** it with chocolate and strawberries.
Then my little brother **ate** half of it before lunch!
When my grandma **saw** that, she **laughed** and **said**,
"Well, at least someone **enjoyed** it!"

🍰 Trpný rod

Yesterday, a beautiful cake **was baked** by my grandma.
It **was decorated** with chocolate and strawberries.
Half of it **was eaten** by my little brother before lunch.
When my grandma saw what **had been done**, she laughed and said,
"Well, at least the cake **was enjoyed!**"

CZ překlad pro kontrolu:

🍰 Činný rod

Včera moje babička **upekla** krásný dort.
Ozdobila ho čokoládou a jahodami.
Pak ho můj bratr **napůl snědl** ještě před obědem!
Když **to** babička **viděla**, zasmála se a řekla:
„No alespoň někomu **chutnal!**“

🍰 Trpný rod

Včera **byl upečen** krásný dort - mojí babičkou.
Byl ozdoben čokoládou a jahodami.
Polovina **byla snědena** mým bratrem ještě před obědem.
Když babička **viděla, co se stalo**, zasmála se a řekla:
„No alespoň někomu **ten dort chutnal!**“

Prostor pro vaše **poznámky**:

Tázací dovětky a přitakání

Když mluvíte anglicky, určitě jste už slyšeli věty, které končí malým „dovětkem“ – třeba: *You're tired, aren't you?* Takové konce vět se jmenují **tázací dovětky (question tags)**. Používají se, když chceme něco potvrdit, ujistit se, nebo navázat kontakt. Je to takové jemné „vid?“ nebo „že jo?“ v angličtině.

Tázací dovětky (question tags)

Tvoří se tak, že vezmete modální sloveso, které bychom použili, kdybychom se na tu věc chtěli zeptat (většinou do, can, be, ale třeba taky will apod.) a pokud je věta **kladná**, dovětek bude **záporný** a pokud bude **záporná**, dovětek bude **kladný**.

- Pokud je hlavní věta kladná → dovětek je záporný:
It's cold today, isn't it? – Dnes je zima, že jo?
- Pokud je hlavní věta záporná → dovětek je kladný:
You don't like coffee, do you? – Ty nemáš rád kávu, že?

Důležité je použít stejné sloveso, které se objevuje ve větě:

- *She can swim, can't she?*
- *They weren't at school, were they?*
- *You've seen that film, haven't you?*

Tázací dovětek je malá koncovka na konci věty, která funguje jako české „že jo?“ nebo „vid?“. Takže, zopakujme si pravidlo:

- Kladná věta → **záporný dovětek**
- Záporná věta → **kladný dovětek**

It's cold today, isn't it? – Dnes je zima, že?

You like coffee, don't you? – Ty máš rád kávu, vid?

She can swim, can't she? – Ona umí plavat, že jo?

They weren't at work, were they? – Oni nebyli v práci, že?

Intonace hodně mění význam.

- Stoupající ↗ = opravdu se ptám.
- Klesající ↘ = jen se ujišťuji nebo navazuji přátelským tónem.

PŘITAKÁNÍ

Kladné věty → **SO + modální sloveso + podmět**

I like coffee. → **So** do I.

She went home early. → **So** did I.

We are happy. → **So** are we.

He has finished. → **So** have I.

☞ Všimněte si:

U „I like coffee“ nemáme žádné modální sloveso, ale kdybyste z toho udělali otázku, bude **Do you like coffee?** → proto použijeme **do** (So do I.).

Záporné věty → **NEITHER + pomocné sloveso + podmět**

I don't like coffee. → **Neither** do I.

She wasn't at school. → **Neither** was I.

We can't swim. → **Neither** can we.

He hasn't finished. → **Neither** have I.

☞ Tady je důležité, že **zápory v přitakání už nedáváme**. Neříkáme **✗ Neither don't I**. Stačí jenom *neither* → a modální sloveso už jde do kladné formy.

Zápory a rozdíly

1. **V původní větě je zápor** → **v přitakání už není**.

- *I don't like coffee.* → *Neither do I.* (nikoli *Neither don't I.*)

2. **Používáme vždy stejné modální sloveso, jaké by bylo v otázce**.

- *I like coffee.* (otázka: *Do you like coffee?*) → *So do I.*
- *I went home.* (otázka: *Did you go home?*) → *So did I.*

3. **Me too / Me neither**

V běžné mluvě můžete použít i tyto krátké formy:

- *I like coffee.* - *Me too.*
- *I don't like coffee.* - *Me neither.*
Jsou jednodušší, ale méně formální.

☞ Takže jednoduchá pomůcka:

- **SO** = já taky.
- **NEITHER** = já taky ne.
- Modální sloveso si „řeknete“ podle toho, jak by vypadala otázka.

Prostor pro vaše **poznámky**:

Sloveso DO jako zdůraznění

Sloveso **DO** běžně používáme k tvoření **otázek** (*Do you like coffee?*) a **záporů** (*I don't like coffee.*).

Ale v angličtině má ještě **jednu velmi zajímavou funkci**:

☞ dá se použít i v **kladné větě**, když chceme něco **zdůraznit, potvrdit nebo vyjádřit emoci**.

1. Jak to funguje

Když přidáme **DO / DOES / DID** do kladné věty, zdůrazníme, že to, co říkáme, je **opravdu pravda** nebo že chceme **opravit něčí pochybnost**.

✳ tvoříme ho:

do / does / did + základní tvar slovesa

Čas	Příklad	Význam
Přítomnost	<i>I do like this song.</i>	Mně se ta písnička opravdu líbí.
Přítomnost (3. os.)	<i>He does know her.</i>	On ji přece zná.
Minulost	<i>I did see him yesterday.</i>	Já ho opravdu včera viděl.

2. Kdy se používá

✓ Když chceme něco potvrdit nebo zdůraznit

- *I do understand what you mean.* - Já opravdu rozumím, co tím myslíte.
- *She does love her job.* - Ona tu práci vážně miluje.
- *He did tell you the truth.* - On ti opravdu řekl pravdu.

💡 V češtině často používáme tón nebo slovo **fakt, opravdu, přece** – v angličtině na to mají právě tohle zdůrazňovací **do**.

✓ Když reagujeme na pochybnost nebo nesouhlas

- *You don't care about it!*
→ *I do care!* - **Ale ano, záleží mi na tom!**
- *He doesn't know her.*
→ *He does know her!* - **Ale zná ji!**

- *You didn't call me!*
→ ***I did call you!*** - Ale volal jsem ti!

3. Pozor na tón

Zdůrazňovací *do* se nepoužívá pořád.

V běžné řeči působí silně - hodí se, když chceme **vyjádřit emoci, důraz, obranu, překvapení** nebo **potvrzení**.

Když to použijete správně, angličtina působí přirozeně a energicky.

- ***I do love London!*** - (opravdu ho miluju)
- ***He does try hard.*** - (snaží se, to se mu musí nechat)
- ***I did enjoy the movie.*** - (ten film se mi vážně líbil)

4. Shrnutí

Funkce	Věta	Význam v češtině
potvrzení	<i>I do like it.</i>	opravdu se mi to líbí
odpor	<i>I did call you!</i>	ale volal jsem ti!
emoce / nadšení	<i>She does sing beautifully!</i>	zpívá fakt nádherně!

Jak si to zapamatovat

DO je jako „podtržení“ věty.

Když ho přidáte, říkáte:

„Ano, přesně to myslím!“

„Fakt to tak je.“

„Nenech se zmást, já to vím.“

Bez důrazu: *I like coffee.*

S důrazem: ***I do like coffee!*** (ano, opravdu!)

Prostor pro vaše **poznámky**:

Sloveso TAKE

Sloveso **TAKE** doslova znamená **vzít**.

Ale v angličtině se používá tak často a v tolika spojeních, že jeho význam se podle situace **mění**.

Přesto všechna použití spojuje jeden obraz:

☞ něco **vezmu**, **uchopím** nebo **převezmu pod kontrolu**.

1. TAKE = vzít, brát, chytit

Základní a nejdoslovnější význam.

Používáme ho, když fyzicky něco bereme do ruky nebo s sebou.

- **Take your bag.** - Vezmi si tašku.
- **She took the keys from the table.** - Vzala klíče ze stolu.
- **Don't forget to take your phone.** - Nezapomeň si vzít telefon.

2. TAKE = použít dopravní prostředek

Když říkáme, že *jedeme něčím* - autobusem, vlakem, taxíkem -,

Rodilý mluvčí doslova „vezme“ ten prostředek → *take the bus, take a train*.

- **I take the bus to work every morning.** - Každé ráno jezdím autobusem do práce.
- **She took a taxi to the airport.** - Vzala si taxi na letiště.
- **Let's take the bus.** - Pojdme na autobus.

3. TAKE = trvat (čas)

Čas „vezme“ určitý úsek - proto *take* používáme i pro **délku trvání**.

- **It takes an hour to get there.** - Trvá to hodinu, než se tam dostaneš.
- **The film took three hours.** - Ten film trval tři hodiny.
- **How long does it take?** - Jak dlouho to trvá?

4. TAKE = udělat (fotku, sprchu, přestávku)

Když mluvíme o činnostech, které „si bereme“ pro sebe (čas, příležitost, moment), používáme také *take*.

- *Take a picture.* - Udělej fotku.
- *Take a shower.* - Dej si sprchu.
- *Take a break.* - Dej si pauzu.
- *Take a deep breath.* - Zhluboka se nadechni.

Všimněte si, že v češtině říkáme *udělej / dej si*, ale v angličtině je to pořád *take*.

5. TAKE = postarat se (take care)

Tady se *take* spojuje s významem **převzít zodpovědnost** - tedy postarat se o něco nebo někoho.

- *Take care of yourself.* - Dávej na sebe pozor.
- *I'll take care of it.* - Postarám se o to.
- *She takes care of her little brother.* - Stará se o svého mladšího bratra.

6. TAKE = odstranit, odnést, odvézt (take away / take off)

V těchto spojeních už *take* znamená **vzít pryč, odnést nebo odvézt**.

- *Take away the plates, please.* - Odneste prosím ty talíře.
- *You can take it away.* - Můžete si to vzít s sebou.
- *The plane took off.* - Letadlo vzletlo.
- *Take off your shoes.* - Sundej si boty.

Předložka nebo příslovce (*away, off*) určuje směr → od sebe, pryč, nahoru.

7. TAKE = přijmout, snést, zvládnout

Další význam je spíš přenesený - take = **přijmout něco**, zvládnout situaci nebo informaci.

- **She took the news calmly.** - Přijala tu zprávu klidně.
- **I can't take it anymore!** - Už to nezvládnou!
- **Don't take it personally.** - Neber si to osobně.

8. TAKE + předložky - význam se mění (frázová slovesa)

Spojení	Význam	Příklad
take off	vzlétnout / svléknout	<i>The plane took off. / Take off your coat.</i>
take out	vyndat, vzít ven	<i>Take out your book.</i>
take away	odnést, jídlo s sebou	<i>Let's order Chinese food to take away.</i>
take over	převzít	<i>She took over the company.</i>
take up	začít s (koníčkem)	<i>He took up yoga.</i>
take down	sundat / zapsat	<i>Take down the notes.</i>
take part (in)	účastnit se	<i>She took part in the competition.</i>

Všimněte si, že předložka nebo příslovce vždy určuje **směr nebo výsledek** - stejně jako u *get* nebo *put*.

Význam	Příklad	Překlad
vzít, brát	<i>Take your bag.</i>	Vezmi si tašku.
dopravní prostředek	<i>Take the bus.</i>	Jed' autobusem.
trvat (čas)	<i>It takes an hour.</i>	Trvá to hodinu.
udělat (fotku, sprchu)	<i>Take a picture.</i>	Udělej fotku.
postarat se	<i>Take care of it.</i>	Postarej se o to.
odnést, odstranit	<i>Take away.</i>	Odnést / s sebou.
přijmout, zvládnout	<i>Take it easy.</i>	Neber to vážně.

 Zapamatujte si

 Take vždy znamená, že **něco vezmu - fyzicky, časově nebo zodpovědně**.
Můžu vzít předmět, situaci, rozhodnutí nebo dokonce pauzu.

 Take = vzít do ruky.

 Take = převzít kontrolu.

 Take = přijmout něco.

Prostor pro vaše **poznámky**:

USED TO - zvyky a stavy v minulosti

V angličtině máme jednoduchý způsob, jak mluvit o tom, **co jsme dělávali dřív, ale už to neděláme**.

Používáme výraz **USED TO**.

1. Co znamená "used to"

👉 **USED TO + základní tvar slovesa** znamená:

Dělal jsem něco pravidelně v minulosti, ale teď už ne.

- *I used to play football every weekend.* - Dřív jsem hrával fotbal každou sobotu.
- *She used to live in London.* - Dřív žila v Londýně.
- *We used to go camping every summer.* - Dřív jsme jezdili stanovat každé léto.

💡 Všimněte si, že *used to* se **vždy vztahuje k minulosti** a že v přítomném čase *už se takto nepoužívá*.

2. Jak se tvoří otázky a zápor

U *used to* se otázka i zápor tvoří pomocí pomocného slovesa **did** - protože *used to* je vlastně „minulý tvar“ od „use to“.

? Otázka

- *Did you use to play football?* - Hrával jsi dřív fotbal?
- *Did she use to work here?* - Pracovala tu dřív?

🚫 Zápor

- *I didn't use to like coffee.* - Dřív jsem neměl rád kávu.
- *He didn't use to eat vegetables.* - Dřív nejedl zeleninu.

💡 Všimni si, že ve větě s *did/didn't* už **používáme základní tvar** (*use to* bez -d).

3. Když chceme mluvit o zvycích v přítomnosti

Dnes už *used to* nepoužíváme pro přítomnost. Chceme-li mluvit o zvyku, používáme:

👉 **usually + sloveso** nebo **be used to + -ing** (zvyklý na).

Význam	Příklad	Překlad
minulý zvyk	<i>I used to get up early.</i>	Dřív jsem vstával brzy.
přítomný zvyk	<i>I usually get up early.</i>	Vstávám brzy (obvykle).
být zvyklý na	<i>I'm used to getting up early.</i>	Jsem zvyklý vstávat brzy.

- **He used to smoke, but now he doesn't.** - Dřív kouřil, ale teď už ne.
- **He's used to getting up early.** - Je zvyklý vstávat brzy (pro něj je to normální).

4. Rozdíl mezi "used to" a "could"

Studenti je často pletou, ale rozdíl je jednoduchý:

- **used to** = zvyklý dělat něco pravidelně
- **could** = byl schopný něco udělat (dovednost)

- **I used to swim every day.** - Dřív jsem chodíval plavat každý den.
- **I could swim when I was five.** - Uměl jsem plavat, když mi bylo pět.

5. V čem se často chybuje?

✗ *I am used to play football.*

✓ *I used to play football.*

✗ *Did you used to...?*

✓ *Did you use to...?*

✗ *I didn't used to...*

✓ *I didn't use to...*

💡 Ve všech případech s modálním slovesem *did/didn't* zmizí koncovka **-d** na konci.

6. Shrnutí významu

Výraz	Význam	Příklad
used to + sloveso	něco, co platilo dřív	<i>I used to live there.</i>
be used to + -ing	být na něco zvyklý	<i>I'm used to living there.</i>
get used to + -ing	zvykat si na něco	<i>I'm getting used to living there.</i>

Zjednodušeně:

- *used to* → dřív jsem to dělal
- *be used to* → jsem na to zvyklý
- *get used to* → zvykám si na to

Rychlý trik na zapamatování

 „Used to“ mluví o **minulém životě** - o věcech, které už nejsou pravda. Představte si starou fotku a řekněte si:

„Takový jsem býval.“

A přesně to je „used to“.

Prostor pro vaše **poznámky**:

OPAKOVÁNÍ

Procvičte si znalosti z kurzu: 😊

1. Jaký je rozdíl mezi větami **He must go now** a **He has to go now**?
2. Kdy můžete použít průběhový čas u slovesa **think** – a kdy by to bylo špatně?
3. Vysvětlete, co přesně znamená věta **I've got my hair cut**.
4. Co vyjadřuje spojení **I used to play the guitar** a jaký by byl český překlad?
5. Kdy použijete **take** místo **do** – např. v **take a shower** vs. **do the dishes**?
6. Jaký je rozdíl mezi **I can swim** a **I'm able to swim**?
7. Co by znamenala věta **You should have told me yesterday**?
8. Která z vět je správně a proč:
He doesn't knows the answer.
He doesn't know the answer.
9. Jak byste přeložili **I'm getting used to waking up early** a proč tam musí být koncovka **-ing** za předložkou „to“?
10. Jaký je význam **mustn't** oproti **don't have to**?
11. Vysvětlete rozdíl mezi **borrow** a **lend** pomocí jedné krátké věty s oběma.
12. Jaký je rozdíl mezi větami **Can you open the window?** a **Could you open the window?** – co přesně vyjadřuje použití slovesa **could** v takové větě?
13. Co znamená **He might have forgotten** a jak se liší od **He must have forgotten**?
14. Jaký je rozdíl mezi **I used to smoke** a **I'm used to smoking**?
15. Kdy použijete **be allowed to** místo **can**?
16. Co přesně znamená **You needn't come tomorrow** a jak byste to řekli jinak?
17. Vysvětlete rozdíl mezi **say** a **tell** na příkladu: **He said he was tired** × **He told me he was tired**.
18. Jaký je význam **would rather** a jak se používá ve větě?

19. Jak přeložíte a vysvětlíte ***I do like this song!***?
20. Co znamená ***She's being polite*** a proč tam stojí ***being***?
21. Kdy použijete ***raise*** a kdy ***rise*** - a jaký je mezi nimi rozdíl?
22. Jak byste vyjádřili, že „***byl byste to udělal, kdybyste měl čas***“?
23. Co přesně vyjadřuje ***He can't have been there yesterday***?
24. Jaký je rozdíl mezi ***look, see*** a ***watch***?
25. Jak se tvoří trpný rod ve větě ***People build houses here*** - a jak zní v angličtině?
26. Co znamená ***You had better leave now*** a jaký tón má ve srovnání s ***You should leave now***?
27. Kdy použijete ***will be able to*** a kdy ***can't*** už nestačí?
28. Jaký význam má ***Take care of yourself***?
29. Co by znamenalo ***I could have helped you, but you didn't ask***?
30. A nakonec: jaký je rozdíl mezi větami
 - a) ***I feel tired.***
 - b) ***I'm feeling tired.***
 - c) ***I felt tired.***

Velký kurz sloves

Výuková učebnice anglické gramatiky se zaměřením na slovesa

Autor:

Radim Targosz

Editace textů:

Radim Targosz

Grafické zpracování a obálka:

Radim Targosz

Vydal:

divinus.english (Jazyková škola Divinus)

Karlovy Vary, Česká republika

Vydání:

první

Rok výroby:

2025

ISBN:

978-80-11-07810-2

© **Radim Targosz, 2025**

Tato učebnice vznikla jako doprovodný materiál ke stejnojmennému videokurzu *Velký kurz sloves*, který je součástí projektu **divinus.english**, avšak může být používána i samostatně. Materiály byly vytvořeny s cílem pomoci studentům angličtiny pochopit logiku a systém anglických sloves a mluvit přirozeně, jistě a s lehkostí.

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, šířena ani jinak používána v tištěné nebo elektronické podobě bez předchozího písemného souhlasu autora.

Kontakt:

 divinus.skola@gmail.com

 www.divinus.cz

 Instagram: [@divinus.english](https://www.instagram.com/divinus.english)